

Versterking van de eerstelijns zorg in Suriname

Marianne de Jong heeft haar hart verpand aan Suriname. Meer specifiek: vanwege haar achtergrond zeker ook aan de eerstelijns gezondheidszorg in het land. Met haar stichting Amigoal ontwikkelt ze projecten die bijdragen aan gezondheid en welzijn van de inwoners. Een bijscholingsplatform – in eerste instantie alleen voor huisartsen en doktersassistenten maar inmiddels veel breder – speelt hier een belangrijke rol in.

TEKST: FRANK VAN WIJCK FOTO: AMIGOAL

Soms komen bij iemand alle eerdere werkervaringen ineens bij elkaar in een passie. Marianne de Jong is zo iemand. hbo-v gedaan, daarna de IC-opleiding. Aan de slag in een ziekenhuis en al snel een managementfunctie. In diverse ziekenhuizen reorganisaties begeleid. Bedrijfskunde gestudeerd. Na werk bij McKesson en Capgemini een eigen adviesbureau gestart. Klussen gedaan op het gebied innovatie en eerstelijns informatiesystemen. En toen was daar Suriname, Na in Aruba een opdracht te hebben gedaan, volgde in 2015 ook een aanbesteding van de huisartsen op Suriname. Die leidde niet tot een opdracht, maar wel tot een blijvende verbintenis met het land. Ze vertelt: “Ik kwam rond die tijd in contact met Henk Tjassing, die een welzijnsproject voor de lokale Surinaamse bevolking had opgezet, Dhanpaati River Lodge. Dat leerde me hoe groot de verschillen waren tussen de kansen die mijn eigen kinderen krijgen en de kansen die de kinderen daar geboden worden. Daarmee was de basis gelegd voor de stichting Amigoal.”

Gezondheid en welzijn verbeteren

Het doel van Amigoal is samen met Suriname projecten ontwikkelen die bijdragen aan gezondheid en welzijn en ontsparing voorkomen. Daarbij ligt de focus op sport (Nederlandse sportclubs steken graag een helpende hand toe), leefstijl en onderwijs. Een belangrijk voorbeeld van het laatste is het online bijscholingsplatform dat tot stand is gekomen voor huisartsen en doktersassistenten. De Jong: “Het probleem was dat noch bij de huisartsenvereniging Hisuri, noch bij het ministerie of de huisartsen zelf geen geld beschikbaar was voor bijscholing. Ik had contacten met Prelum, dat online nascholingscontent aanbiedt voor eerstelijns zorgaanbieders, ook op het gebied van leefstijl en mentale gezondheid. Daar was direct bereidheid te ondersteunen, toen ik zei dat ik online bijscholing wilde gaan organiseren voor de huisartsen en doktersassistenten in Suriname.”

Om hieraan samen met de landelijke huisartsenvereniging concreet invulling te geven, richtte De Jong een tweede stichting op: Cohisur, bedoeld om gezondheid en welzijn te bevorderen met projecten in de eerste lijn. Deze stichting is verantwoordelijk voor de lokale financiering. “De kennis van de huisartsen en doktersassistenten up to date houden is belangrijk omdat de huisartsgeneeskunde de spil is in de gezondheid voor alle Surinamers”, vertelt De Jong. “Er is ook aandacht voor preventie- en leefstijlprogramma’s die belangrijk zijn voor het voorkomen van aandoeningen en het versterken van mentale gezondheid.”

Erkenning van het ministerie

Na een goede voorbereiding en een pilot heeft deze online bijscholing een vaste plaats gekregen in de Surinaamse huisartsenzorg. “Het ministerie van volksgezondheid heeft er inmiddels erkenning aan verleend, zodat degenen die er gebruik van maken er ook accreditatiepunten voor krijgen, net als hun collega’s in Nederland”, zegt De Jong. “Het ministerie ziet het aanbod als basis voor kwaliteitsverbetering van de zorg in bredere zin. Daarom zijn we nu ook bezig met het inzetten van een kwaliteitsregistratiesysteem. Ook zijn we het aanbod aan het verbreden, naar apotheekzorg – denk aan stoppen met antibiotica – en psychologische gezondheidszorg. Voor het laatste zijn we in overleg met psychologen en psychiaters, om te bekijken of we ook voor deze beroepsgroepen online trainingen beschikbaar kunnen stellen. Daarbij blijft voorop staan dat weinig geld beschikbaar is en dat we dus goed kijken naar wat al voor Nederland beschikbaar is en zich redelijk eenvoudig laat kopiëren.”

Grote bereidheid

Veel Nederlandse professionals in de eerste lijn blijken bereid om iets voor hun Surinaamse collega’s te doen. “Huisartsen bijvoorbeeld die best voor twee weken naar

Suriname willen gaan als ze daar iets kunnen betekenen”, zegt De Jong. Zelf is ze er midden in de coronatijd naartoe gegaan om in het ziekenhuis op de IC te werken. “Wat ik daar zag was te weinig mensen, te weinig kennis, te weinig vaccins en te weinig geneesmiddelen”, vertelt ze. “Dus heb ik meteen in Nederland contact gezocht met het ministerie van VWS en met een farmaceutische groothandel. Dit heeft ertoe geleid dat vanuit het Radboudumc met de overheid een hulpmissie is opgezet om gekwalificeerd personeel, materialen en geneesmiddelen te leveren.”

Een ander voorbeeld betreft sikkcelziekte. Deskundigen uit Nederland en Suriname gaan kennis bij elkaar brengen die op het online bijscholingsplatform beschikbaar moet komen. Dit project wordt gerund door een lokale zorgprofessionals en Nederlandse artsen. “Het ministerie wil op dat platform ook protocollen voor uiteenlopende chronische ziekten bij elkaar brengen, omdat daar net als hier in Nederland de beleidslijn is zorg te verplaatsen van de tweede naar de eerste lijn”, zegt De Jong. “Zo wordt het platform een brede kennisbank.”

Kop en staart

Amigoal wil niet alleen hulp bieden, maar wil juist ook kennisopbouw in het land zelf bewerkstelligen. “De

doelstelling is te realiseren dat de mensen zelf in staat zijn om de regie en coördinatie over te nemen”, legt De Jong uit. “Het bijscholingsplatform speelt daar een belangrijke rol in. We hebben ook een supportafdeling bij de huisartsenvereniging opgeleid om dat platform zelfstandig te kunnen beheren en uit te breiden. Ook de oprichting van Cohisur sluit aan bij dit streven. Hierbij zijn drie Surinaamse huisartsen betrokken, die zelf een steeds grotere rol op zich gaan nemen om de kwaliteit van de eerstelijns zorg te versterken. Het is cruciaal om lokaal mensen te hebben die lokaal betrokken zijn bij de doelgroep. Op die manier krijgt de bijdrage die wij leveren een kop en een staart en zo moet het ook zijn.” Dit neemt niet weg dat De Jong zelf voorlopig nog actief betrokken zal blijven. “We zien dat we nu steeds meer interventies kunnen plegen die bijdragen aan de hoofdoelstelling van Amigoal, nu we eenmaal goed bekend zijn en ook door het ministerie als gesprekspartner worden gezien”, zegt ze. “Daar hoort een professionaliseringsslag bij dus dit zal de komende tijd de focus van mijn werk worden. Met overtuigde inzet, want je kunt echt iets bijdragen aan een land dat ook enorm gewaardeerd wordt.”

<<

www.cohisur.sr en www.Amigoal.nl